

Ez faku wehl reis: ka wezaleem ne reti zekahs no behrneem dauds nepatilshamu, tas nahk no ahdinshanas, no wezaleem pascheem, — lahdas ahdinshana, tahdi behrni, — ahbols nekrift tahku no ahbeles. Pee nepalauftas, stuhrgalvibas, neustizibas, flinkuma, valaidutbas un ziteem laumineem mainigi — audzinataji paschi. Teeja, behrni ar wizeem domajameem netikumeem naw nekahda manta, bet gan gruhti nesama nasti! Tahdas valistas un islaistas salmes tehwis ir kotti noscheljams zilveks. Kates behrns tam ir pawhelejais, ihbis falla kungs, kas ne-apnizis prasa usturu, apgehrbu, apkalposhamu un ispreezashan; wezaleem pehz eespehjas valihset, tahdeem behrneem nenahk ne prahsta. Nabaga tehwam jastrahd deenahm naktim, lai kant zil perepilbtiu nerimstoschahs apgahdajamo prastbas. Schini sna winaam pilnigj japelek par pehdejo lauku. Weenigi islamashana, lahdas suda spredikis un senee, pee kureem tahdas nelaimigs tehwis sawa ihgnunam un duismas beechi kerahs, leezina par wina walbibi. Bet ar to tehwis nedara nelo laba, — pawisam otradi: ta nelaines ugus top tikai leelata un farstaka. Behrneem teek wefeliba fabojata, netikumi veenem arweenu plashkaas robechjas, un muhsu stahwoklis paleek ar latru deenu siltaks. Nu naw wairs ko brihnites, ta wezaleem behrnu slahbtuhne top arweenu npane-samaka; naw ko jautat, kapezh wezali mehgina tilt ahdz no tahdas behrnu istabas, kura weens nowahdiss, otas walmara, tresschais Elbojahs un zetortais trolschau; itin dabigi, ta sem tahdeem apstahleem wezaleem slahyst pehz thrala gaisa, ta tee usmelle frogu waj weefnizu un jautra drangu pulka pee alus un brandvihna pudeles ranga alsimirst behrenus un ar teem saiveenotahs zeeschanas.

A. K.

Padom teefas leetaks.

19. Jautajums: Esmu derezis kroga ielpas, leezineelu slahbtuhne, deenestmetu no otra lunga walsti, bet gan bes shmes. Pehz kahbahn deenahm ta nahk un man atkala, ta valdkhot pee fernald fainmeela. — Tad nu iuhdsu: Waj man ir teefiba, winu suhds, un kur wispirms jahubis? J.

Atbilde: Pehz Widsemies semmeku liskumu 355, semmeku pagasta lozesslim, karsch ahrpus taks minishas, pee kuras tas peeder, grib eestahete deenesta, wajaga atkansas shmi peenest no fawa pagasta. Bes tahdas shmes wina neweens nedrilsti peenem. Tad nu jautataja noslehtgais deenesta lihgumis ir nedergis.

20. Jautajums: Esmu no lahdas personas apwainois, ta wina chlai peelikhot ugnui, ne wiman pascham dirstot, bet tas teikts lahdas zitai persona, no kuras to dirstot, esmu lahdas leezineelus peesanzis. — Tad nu iuhdsu: Waj man ir teefiba, winu suhds, un kur wispirms suhds ja-eesneebis? — Bes schihs personas, no kuras to esmu dirstejis, ir wehl lahdas ziti, kure slahbtuhne wiersch manitaja sna apwainois, bet senee, braudibas dehl, leebhabs to dirstejischi. — Waj ari schihs personas waru preepeest zaur swehrestu pee taisnibus? S.

Atbilde: Jautajums war apwainotaju, pehz meera-teefnesch ioda-litumu gramatas 136. artikula, apsuhsset pee meera-teefnescha. Par leezineekem wiersch war usdot winas taks personas, kuras par schihs apwainoshamu ko sna.

No ahrsemejhni.

Norwegija. Drako radikali partijs, zaur sawu aplamu ttureshanas un pretestibz pret lehnizm, winas walts buhshanas tahda mehrä fareschegiust, ta tagad tur nekadas walbiba wairs naw; jo lihbschiniige ministeri akhahpsches no amata un, wizeem lehnina puuhlineem par spichti, naw isde-wees, situs wihrus atraf, kas gribetu wina weelias eestahetes. Lehninch ahsbrauzis projam no galwas pilsehtas Kristianijas us Sweediju un tantas weet-neefiem Izzis sasit, ta wirsch pee gaibamahm jukahu ne-efot wainigs; ar firs noslumshamu wiersch atshstot, ta ar tahdeem tantas weetneefiem strahdat, ir pawisam ne-isbarama leeta. Lai tee nu tagad dorot, ta paschi wehlahs, un mehginot to putru isstreht, ta sawa aplamiba iswharijuschi. Kas nu buhs?

Wahzija. Leeldeenas-swehkti dehl, tantas weet-neelus sapulse us pahri nedekahm sawus darbus apturejusi, un ari zitas politiskas eestahdes schim brihscham nestrahda. — Lai gan wairak nela diwas nedelas vagahjuscas, ta firs Vismarks fimeja sawu 80. dfinumadeemu, tomehr arweenu wehl leeli laimes wehlejatu bari un daschabu faveedribu delegati dodahs us Friedrichsruhi, un daschi wehl nahloscham nestrahda. — Lai gan wairak nela diwas nedelas vagahjuscas, ta nebjia eespehjams, wius tur faxem. Isghajahs nebelä tur, pehz ziteem, ari 700 augstaku skolu (gimnaziju) skolotaju kopa firstam laimes wehlejuschi, us ko tas ar jo ewehrojamu rumu atbildejis, issfahrobams, ta isglihtiba esot bihisi wisu Wahzijas spscho panahnumu un leelo usvaru pamats. — Rule issfahdinat Wahzijas seemeli kanala swi-neshanas programā sna, ta 22 Wahzu waldineeki luhds or Eiropas leelvalstju suhetaem pee swet-leem buhshach pederalites; pawisam tur buhshot ap 500 celuhgu augstu weesu.

Austria. Weena Wiernes pilsehtas weetneela wehshanas isbarot (lahda nomirshcha weet), schinis deenast jau atkal antisemitu (Schihdu pretineelu) partijs uswarejusi, ta ta tagad pilsehtas walde jau ir wairak nela 64 antisemitu, cekams Schihdu un Schihdu draugu partijs, kura lozelku slaitis ne sen

wehl bija dauds leelaks par 100, tagad sochluvis us 74; ta tad scheem tagad wehl ir tikai 10 balsu pahshwars. Sinams, ta wisaas valas partijas masinashanas fahel leelaks brehlas.

Sphnija. Ne sen sinojahm, ta lahdas Spahneeschu lugis isschawis dischgabalus us weens Amerikas tirgotaju fugi. Tagad leeta nu issfahdrojabs, ta Spahneeschem pateesi deewsgan eemeslu, us Amerikaneeschem dusmotees; jo schee seleni valastot dumpineetus us Kubas salas, un ari mietais fugs gribetis us tureni schanjamos rihkus un tamlihfigas leetas aifwest.

No eeksfhemehm.

No Pehterburgas. No 20. Februara ir Pehterburga atklahta pirmā wispahtriga Kreewijas drukas darbu issfahde, kam par preefschneelu ir leefstirs Konstantins Konstantinowitschis. Pee issfahdes pedalijusches 360 issfahditaju, gan ar wisadahm drukahm grahmatahm, gan ar drukas burteem, maehinam un ar wisu to, kas pec drukashanas wajadfigs. Ari no Nihgas un Zelgawas peedalijusches pec schihs issfahdes. Grahmatu druktajai sapslezusches apspreet wisu to, kas wina weikala buhnu pahrlabojas un labaki eerihkojam. — Pehterburga beedribi dibinajusces, kas grib gahdat par tantas isglihtibu. Preefsch grahmatu laftau eerihkojanas dahwinati luhds 1. Merzam 22 tuhst. 231 rubl. 96 kap. Us Waslkja salas grahmatu laftava etasista. Tur war dabut grahmatas lasti bes mafas, — darba deenast no pulstien preezem luhds desmitiem wakara un svehdeemast no pulstien weena luhds dewineem. — Nowgorodas gubernas sem swa dahlina jufi, par peeniu muhsu kunga un Keisara salanshagan, 11 tuhst. rubli, lai eetaikti tantas biblioteli un grahmatu laftawas. Preefsch latra opriaka nolemti 1000 rubli. — No Pehterburgas iahpacha komissija, kam zelu ministera valihgs, generalleitnants Petrovs, par preefschneelu, dooses us Sibirciju, apstatit pec turens dseisszeta pastrahdatos darbus un sagatavot plahus preefsch turpmakeem darbeem. — Daschais Kreewijas apgalvalos satlimes zeli loti nepeeteekoschi. Zaur to semkopjeem dauds to zeest, jo teem naw eespehjams, sawi labiku uj tahlahm weetahm aifwest, zaur ko tad labikas zenaas tahoibos apgalvalos loti semas. Tamdehl zelu ministerija nolehmust, schogad isdot preefsch jannu schefju taishchanas 5 milj. 509 tuhst. 472 rubl. — Pehterburga gabobs dauds dseisszeta no Krona waj un atvirki, waj zaur paradeem nahtuschi Krona rokas, ta la tagad Kronim peeder 20 tuhst. 126 wiesies garl dseisszeti. Preefsch schihs dseisszeta pahrlabojas un wairak wagonu eegahdachanas zelu ministerija nolehmust 18 milj. 842 tuhst. 500 rubl. — Us Pehterburgu atnabzis no Sibirijs gantrihs alls ratineels, Aleksanders Denisovs wahrdā. Preefsch diweem gadeem wiersch pahndejis sawi aju gaismu. Izhima, Tobolssk gubernas, dshiwodams, wiersch dabusjis disterb par slaveneem aju ahrsteem Pehterburga. Wiersch ilgodamees ilgojees, us tureni notapt. Bet lai lai til tahku aisteek, lai naw preefsch tam wajadfigahs nandas, un bes tam wehl truhilst aju gaischuma? Duhschu sanemis, tas atstahjis seewi un behrenus un usnahmis taho zelu bes neweena wadona, bes nandas grashas. Duhgams un ubagobams, wiersch nofajagis trihs tush-stoschas werstes gero zelu ya yusgabu. Deenu no naktis tas warejis dauds-mas isschikt, un jauklas saules deenast ari nominat mahjas un zilvetus sawa fuwumā. Pehterburga nonahz, tas wairak deenu mabijees pa celahm, samehr beidjot nowests us kara medizinas akademiju, kura slaveneis aju ahrstis, profesors Belarminows, to apnechmees ahrstet. — Luhguma rakstus un suhdsibas, ko eesneedsa us Keisara Majestetes Wisau gsta ko wahrdu, nodewa Keisara wirsfortela komandantam. Bet defmit gabu laika israhbijees, ta schihs amatu ispsildt weenai persona, zelabs leelas gruhtibas. Tamdehl Augstais Kungs un Keisars atsniis par derigu, istizet iahpschi persona, tas luhguma rafstus peenem un ispsila. Schihs nobaka taps nofauktas par Keisara Majestetes luhguma rafstu faneleju us Wisau gsta ko wahrdu. — No semneeku agrarbanks warehs dabut ahsneentees nandu Baltijas gubernu semmeku preefsch semes pahshanas. Bet preefsch tam buhs iahpachi nosfazijumi. — Finantschun ministerija fahstahdijus preefschlikumu, ta Krona semneekem naw brihs taish parabus uj sawahm mahjahm, samehr sawi famaksfajuschi wisu virshanas nandu. — Us teefleet ministerija preefschlikumu Wisau gsta staki pawehlets, Bitezskas un Baltijas gubernu meera-teefas pahrluhot zaur Pehterburgas teefas pawela wirspreffidentu Wlestownu. — Preefsch lara spchka waijadsibahm usprikli no Augstahs Waldbas 14½ milj. rubli labikas un militu. Schogad buhwehs ari 38 lara fugs gan eelsch, gan ahrsemees fugs buhwtawas.

No Maflawas. Maflawas goda pilsonis Tuipows norakstis sawa testamenta wairak nela 150 tuhst. rubli preefsch daschadahm labdarigahm eestahdeh. No schihs nandus nofazijumu, ta schihs nandus prozentes famaksfajamas us leeleem svehdeem Maflawas pilsehtas nabageem. — Maflawas gubernas semneeku nolehmisi, ta ya wisu Maflawas gubernu taptu eerihkotas til dauds skolu, ta behrneem, kura skola ja-eet, tahs buhnu 3 werstes tahku, lai tahs wizeem buhnu weegli fasneedsamas.

— Pee Maflawas angstikolas nobomats dibinat tahdu eestahdi, kur dsehraju nemtu isahrtet no dsehshanas. Wispirms gribot ujmet tikai wi-dejahs fahrtas laubis. Par schihs eestahdes ceriboscham spredibas heedribas nahkoscham sapulze.

No Kreewijas iswed satru gadu arweenu wairak shpolu. Preefsch lahdeem 20 gadeem iswesis tilai 2500 rubli, bet 1893. gadā no Baltijas pilsehlu ostahm ween 80 tuhst. rubli. Kreewijas shpoli ejot garshas sna dauds labaki par ahrsemees shpoleem. It iahpachi dauds shpolu audsina Veinhards un Skurfas gubernā. Semkopibas ministerija, to ewehrodama, issfahdijus us daschadeem apgabaleem pamahzitajus ar fehlu prowehm.

Brenkas aprinka prahwes un Aksulitschus fabdshas preefteris Disperous brauzis, luhds ar sawi suelani, apmellet un pahrraudsit sawas brundes. Bet tas yawisam pasubis un naw wairs pahrbrauzis mahjas. Tikai weens no wina biweem firgeom pahrfrejhjis mahjas. Daschas skrandas no prahweta drehbelpu atrastas meschā. Valkam buhs leele wiliu bari tam ulfrutuschi un to apelbuchschi; jo tee tajā apgabala blandotees apfahrt. Preefteris pahemis luhds 1000 rubli naudas.

No Schagares. Wisi schihs prahwahs Leischni pilsehtas tirkneebiza, gandrihs bes isnehuma, atrodas weenigi Schihdu rokas, kuri, to weenreis sawi sawi sagods sagrabhuschi, sna zeti faturet. Kā dīrīd, tad daschi no Schagares un winas apfahrtines eedslivotaajeem gribot nodibinat „pahrtikas beedribi“ un tur eerihkot sawi weikalu. Statutus jaundibinamai beedribai wini esot pahemis „pahrtikas beedribas“. Wajadfigais beedribi slaitis jau ejot pilnigs. Tikai wehl wajjagot statutus eesfahit eekschleetu ministerijai. Lai Deewi dotu, la wina puuhlineem buhnu svehiti pahnhumā un salbi darba angli — Alkohola dsehreenu pahrdotavon jeb skerku Schagare ir til dauds, ta Kursemeeleks mehds fazit: „til dauds, ta raibu sunu!“ — Til pat behdigi Schagare ari stahw ar muhsu skolam. Tur ir pat se-maku skolu truhkums, — nemas wehl nerunajot par angstahm skolam, kas ja tilai tahdas ween buhnu, taptu dauds apmelletas. Pahris Schihdu skolu un Schihdu sinagogu jeb lubhshanas namu tur gan ir. Ari latoku bahniza tur ir; turprelim luteru basnizas tur naw, kaut gan laba teesa Latweeshu dshivo gan pahsch pilsehtā, gan winas apfahrtne. Latweeshu dshivo dshivo Schagares apfahrtne, kuri nodarbojabs ar semkopibu. Zahdi, kas tur no Kursemes atnahuschi un uj dshivi nomeituches jau agrakā lailā, pa leelakai dalai sawas mahjas cepirluschi us dīmūt; ziti gan ari tur pastahwigi dshivo us nomu. Semē ir loti trelna, aubeliga un ibob bagatigu raschu. Un tā la Latweeshi ir kretns semkopis, kas prot semi tā islopt, ta wina nefs bagatigus angliks, tad turens Latweeshi sawis wehl ne sen eepirkots dīmūt-ihpachumus ziti jau ir pawisam ismaksajuchi un ziti dshivi beigus ismalsat. Semē wina wispahtigri edala trijos lauktos, — ta tad trejā dala nahl ruds, un pahrejahs dala nahl apfahstas ar wasareju, kura satru gadu arweenu labi isdohabs. Ari lopkopiba, labo ganibz dehl, schelt ir loti eeneiga. Daschi eenem par sveestu ween no paezahm flanazahm govi 50 luhds 60 rubli. Sveestis Schagare arweenu makša 18 luhds 23 kap. mahrzinā. Tirklaht schiejenesshi satru gadu war pahrdot daschus lopus. Pehrnis gabs schiejenesshi waren pahezla, — daschi sainmeeli eenehma luhds 800 rubli. Schogad, ewehrojot tagadejabs labibas zenes, tee pahsch war eeneem warbuhnt tilai knapi vusi, — bet tomehr tas ari jau ir deewsgan yeeleekoschi. Kad atskaita wisa semes nomalschanas nandu, tad tomehr wehl preefsch fainmeekibas atleekahs. No tam redsams, ta schiejenesshi war deewsgan be-rubpig dshiwot. — Wehl beigās turu par ne-pezeeschesi wisa fahstahs, minet lahdus wahrdā. — Bet tomehr tas ari jau ir deewsgan yeeleekoschi. Kad atskaita wisa semes nomalschanas nandu, tad tomehr wehl preefsch fainmeekibas atleekahs. — Bet ar to wehl nepeeteek! Til ko mahzitajs no faneles nosahpj, muhsu fahstahs jaunawas, gehrbuschahs smukas, melns kleites, tamboretem latateem, tuhlit bes fahshanas stehsahs us tuvalo wihsnu, kura fahs roshu waigus dora stahsus, ta fahlti hajrissa glahses tulschomas, no kurenes tilai wehlā valata pahnrhol mahjas. A. K.

No Zeswaines. Mentschigs saglis nokrampi pee Zeswaines basnizas ya pahsch spredika laiku lahdam Grafeneetim frigu ar wisu atfahgu in brauz, to nagi nefs, us Leeseres vusi. Apagtajam Grafeneetim tai pahsch svehdeena ja-isnem no Zeswaines mahzitaja usfahshanas grahmata, kas nodobama Leeseres mahzitajam. Pee Leeseres basnizas to gaidit galba abrauzam. Gerandsjuschi no tahleens frigu un lamana, gaibitaji top it preezigi. Bet kas tas? Ir pawisam hvesch brauzejs. Nu ja prot, ta nau pareisi. Sagli sanem mi nodob pehnhigat treitai.

Zehstis beedribi dibinajusees, kas grib zihntees pret spitalib. Beedribi nodomažusi, wehl schihs wasara uszelt spitalniu, ne lahu no Zehsim, preefsch 40 spitaligeem no Latweeshu tantas.

Kursemē.

Kursemē bija 1. Janvaris 1894, gadā 19 drakatas, 62 grahmatu pahrdotawas un 37 lafamo grahmatu bibliotekas. 1893. gadā bija Kursemē 342 fabrikas un ruhpneebiba eestahdes. — Pa 44 gadeem (no 1843. luhds 1887. g.) noturels Baltijas gubernās 102 semkopibas eestahdes: Vidzemē 60, Kursemē 30, Igaunijā 12.

Is Jaunjelgawas. Jaunjelgawas Ewang-Luteru drabzē 1894, gadā dīmūt 83 behrni un muhsu 63 brundes lozelli. Ta tad pagahjuschi gādā dīmūt-ihpachumis jeb labi dauds leelaks, nela mirušo, kas sen nau bijis. Bet to sevishchi Deewi jopateizahs, ta tas tā ir bijis, lai gan koleis pagahjuschi gādā muhsu pilsehtini bija apmellejis. Mahzibas behrnu ir 66 mahzibā isgahjuschi. R. B.

No Ilukstes. Lai gan skolu un basnizas teel mahziti un westi pee gaismas, tomehr pee muhsu Ilukstē jaunawas ja nekahrti usvedahs Latweeshu Deewa namā. Kad ir trejā svehdeena noteel deewafalpohshana un basnizas pahstahs aizina drabzē us Deewa wahrdā klausīshanas, tad muhsu jaunawas steibahs apreleksu nosahstes basnizas namā un ari durvis, kura tās ikatru, kas nahk eelschā, apskata un apsmeijs, proti labas luxam drebes, labas waj ari siltas u. t. t., ta lai godiger zilvelam, aizis nolaidscham, ja-eet Deewa namā, kad tahds smehleju pulks to pahrem. Pehtigi wius garam valaidushas, winas mudigis siebshas fahstes krehsls, kura wegeem zilveleem, wehlā enahfuscheem, noguruscheem jaistahw lajhās. Bet tam leelakai dalai no muhsu jaunawahm naw jaunā dīmūt-ihpachumis, un tamdehl naw nekahda bīrhums, ta daschērīs wissam fahslam un neweena grahmatas. Jaunawas, bes grahmatah mūhdamas, un war labi kretns apfahstes, wisu wairal wierschus, — bet tomehr tas ari jau ir deewsgan yeeleekoschi. Kad atskaita wisa semes nomalschanas nandu, tad tomehr wehl preefsch fainmeekibas atleekahs. — Bet ar to wehl nepeeteek! Til ko mahzitajs no faneles nosahpj, muhsu fahstahs jaunawas, gehrbuschahs smukas, melns kleites, tamboretem latateem, tuhlit bes fahshanas stehsahs us tuvalo wihsnu, kura fahs roshu waigus dora stahsus, ta fahlti hajrissa glahses tulschomas, no kurenes tilai wehlā valata pahnrhol mahjas. A. K.

No Krona Abawas. Krona Abawas pagast

